

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 24. novembra 2022 *

„Predhodno odločanje – Postopek za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe – Direktiva (EU) 2015/1535 – Pojem ‚tehnični predpis‘ – Člen 1(1) – Nacionalna ureditev, ki posameznikom prepoveduje, da bi na zemljiščih v zasebni rabi uporabljali pesticide, ki vsebujejo glifosat – Člen 5(1) – Obveznost držav članic, da Evropski komisiji sporočijo vsak osnutek tehničnega predpisa“

V zadevi C-658/21,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložil Raad van State (državni svet, Belgija) z odločbo z dne 21. oktobra 2021, ki je na Sodišču prispela 29. oktobra 2021, v postopku

Belgisch-Luxemburgse vereniging van de industrie van plantenbescherming VZW (Belplant), nekdanja Belgische Vereniging van de Industrie van Plantenbeschermingsmiddelen VZW (Phytofar),

proti

Vlaams Gewest,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi N. Piçarra, v funkciji predsednika senata, N. Jääskinen in M. Gavalec (poročevalci), sodnika,

generalni pravobranilec: A. M. Collins,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Belgisch-Luxemburgse vereniging van de industrie van plantenbescherming VZW (Belplant), nekdanjo Belgische Vereniging van de Industrie van Plantenbeschermingsmiddelen VZW (Phytofar), B. Deltour, advocaat,
- za Vlaams Gewest E. Cloots, T. Roes in J. Roets, advocaten,

* Jezik postopka: nizozemščina.

– za Evropsko komisijo F. Castilla Contreras, M. Escobar Gómez in M. ter Haar, agenti,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 1(1) in člena 5(1) Direktive (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL 2015, L 241, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Belgisch-Luxemburgse vereniging van de industrie van plantenbescherming VZW (Belplant) (belgijsko-luksemburško združenje industrije fitofarmaceutskih sredstev ASBL), prej imenovanim Belgische Vereniging van de Industrie van Plantenbeschermingsmiddelen VZW (Phytofar) (belgijsko združenje industrije fitofarmaceutskih sredstev ASBL) (v nadaljevanju: Belplant), in Vlaams Gewest (regija Flamska, Belgija) glede veljavnosti odloka flamske vlade o prepovedi posameznikom, da na zemljiščih v zasebni rabi na ozemlju regije Flamske uporabljajo pesticide, ki vsebujejo glifosat.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 2, 3, 7 in 11 Direktive 2015/1535 je navedeno:
  - „(2) Notranji trg obsega področje brez notranjih meja, na katerem je zagotovljen prosti pretok blaga, oseb, storitev in kapitala. Zato je prepoved količinskih omejitev pretoka blaga in ukrepov z enakovrednim učinkom eno od temeljnih načel Unije.
  - (3) Da bi spodbudili neovirano delovanje notranjega trga, bi bilo treba zagotoviti čim večjo preglednost nacionalnih pobud za vzpostavitev tehničnih predpisov.
- [...]
- (7) Cilj notranjega trga je oblikovati okolje, ki omogoča konkurenčnost podjetij. Povečano zbiranje informacij je eden od načinov pomoči podjetjem, da bolje izkoristijo prednosti tega trga. Zato je treba gospodarskim subjektom omogočiti, da ocenijo učinek nacionalnih tehničnih predpisov, ki jih predlagajo druge države članice, tako da se poskrbi za redno objavljanje naslovov uradno sporočenih osnutkov in določb, ki zadevajo zaupnost takih osnutkov.

[...]

(11) Zahteve, ki niso tehnične specifikacije in se nanašajo na življenjski cikel proizvoda, lahko, potem ko je ta dan v promet, vplivajo na prosti pretok tega proizvoda ali ustvarijo ovire za pravilno delovanje notranjega trga.“

4 Člen 1(1), od (b) do (f), te direktive določa:

„V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[...]

(b) ‚storitev‘ pomeni katero koli storitev informacijske družbe ali katero koli storitev, ki se običajno opravi odplačno, na daljavo, elektronsko in na posamezno zahtevo prejemnika storitev.

[...]

(c) ‚tehnična specifikacija‘ pomeni specifikacijo, ki jo vsebuje dokument, ki določa zahtevane značilnosti proizvoda, kot so stopnja kakovosti, zmogljivost, varnost ali mere, vključno z zahtevami, ki se uporabljajo za proizvod glede imena, pod katerim se prodaja, izrazoslovjem, simboli, preskušanjem in preskusnimi metodami, embalažo, označevanjem ali etiketiranjem in postopki za ugotavljanje skladnosti.

Izraz ‚tehnična specifikacija‘ zajema tudi proizvodne metode in postopke, ki se uporabljajo v zvezi s kmetijskimi proizvodi iz drugega pododstavka člena 38(1) Pogodbe o delovanju Evropske Unije (PDEU), proizvode za prehrano ljudi in živali ter medicinske proizvode, kakor so opredeljeni v členu 1 Direktive 2001/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta [z dne 6. novembra 2001 o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 27, str. 69)], kot tudi proizvodne metode in postopke v zvezi z drugimi proizvodi, kadar ti vplivajo na njihove značilnosti;

(d) ‚druge zahteve‘ pomeni zahtevo, ki ni tehnična specifikacija ter se nanaša na proizvod zaradi varovanja zlasti potrošnikov ali okolja in ki vpliva na življenjski cikel proizvoda, potem ko je bil dan na trg, kot so pogoji uporabe, recikliranja, vnovične uporabe ali odlaganja, kadar lahko takšni pogoji znatno vplivajo na sestavo ali naravo proizvoda ali na njegovo trženje;

(e) ‚predpis o storitvah‘ pomeni splošno zahtevo v zvezi z začetkom in nadaljevanjem storitvenih dejavnosti v smislu točke (b), zlasti določbe, ki se nanašajo na dobavitelja storitev, storitve in prejemnika storitve, razen vseh pravil, ki niso posebej namenjena storitvam, opredeljenim v navedeni točki.

[...]

(f) ‚tehnični predpis‘ pomeni tehnične specifikacije in druge zahteve ali pravila o storitvah, vključno z relevantnimi upravnimi določbami, katerih upoštevanje je pravno ali dejansko obvezno pri trženju, opravljanju storitve, ustanovitvi izvajalca storitve ali uporabi v državi članici ali njenem večjem delu, kot tudi zakoni, predpisi ali upravnimi določbami držav članic, razen tistih, ki so določeni v členu 7 in prepovedujejo izdelavo, uvoz, trženje ali uporabo proizvoda ali ki prepovedujejo opravljanje ali uporabo storitve ali ustanovitev dobavitelja storitve.

[...]“

5 Člen 5(1) navedene direktive določa:

„Države članice ob upoštevanju člena 7 takoj sporočijo Komisiji vsak osnutek tehničnega predpisa, razen kadar gre le za prenos celotnega besedila mednarodnega ali evropskega standarda, ko zadostujejo informacije glede ustreznega standarda. Komisiji navedejo tudi razloge, na podlagi katerih je sprejetje takšnega tehničnega predpisa potrebno, če ti razlogi niso že jasno razvidni v osnutku.

Kadar je primerno in če še ni poslano s predhodnim sporočilom, države članice Komisiji hkrati sporočijo besedilo temeljnih zakonskih in drugih predpisov, ki jih v bistvenem in neposredno zadeva, če je poznavanje takega besedila potrebno, da bi se ugotovile posledice osnutka tehničnega predpisa.

[...]

Kadar je namen osnutka tehničnega predpisa zlasti omejiti trženje ali uporabo kemijske snovi, pripravka ali proizvoda zaradi javnega zdravja ali varstva potrošnikov ali okolja, države članice posredujejo tudi povzetek vseh ustreznih podatkov o tej snovi, pripravku ali izdelku ter o znanih in razpoložljivih nadomestkih ali sklicevanja nanje, kadar so takšne informacije na voljo, ter sporočijo pričakovane učinke ukrepa na javno zdravje in varstvo potrošnikov in okolja, skupaj z analizo nevarnosti, opravljeno, kakor primerno, v skladu z načeli iz relevantnega dela oddelka II.3 Priloge XV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta [z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije in o spremembi Direktive 1999/45/ES ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL 2006, L 396, str. 1)].

[...]“

Belgijsko pravo

Dekret z dne 8. februarja 2013

6 Člen 6 decret houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest (dekret o trajnostni rabi pesticidov v regiji Flamski) z dne 8. februarja 2013 (*Belgisch Staatsblad* z dne 22. marca 2013, str. 11685) v različici, ki je veljala v času dejanskega stanja spora o glavni stvari, določa:

„Uporaba pesticidov se lahko uredi s prepovedjo ali omejitvijo uporabe. V ta namen je mogoče razlikovati glede na vrsto aktivne snovi, zemljišča na posebnih območjih, dejavnost ali ciljno skupino.

Flamska vlada v ta namen sprejme natančnejša pravila.“

Odlok z dne 15. marca 2013

7 Flamska vlada je z besluit houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik (odlok o ureditvi trajnostne rabe pesticidov v regiji Flamski za neketijske in vrtnarske dejavnosti ter o oblikovanju flamskega akcijskega načrta za trajnostno rabo pesticidov) z dne 15. marca 2013 (*Belgisch Staatsblad* z dne 18. aprila 2013, str. 23751, v nadaljevanju: odlok z dne 15. marca 2013) izvedla dekret z dne 8. februarja 2013 o trajnostni rabi pesticidov v regiji Flamski.

Odlok z dne 14. julija 2017

- 8 V preambuli besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 houdende nadere regels inzake duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest voor niet-land- en tuinbouwactiviteiten en de opmaak van het Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik (odlok flamske vlade o spremembi odloka z dne 15. marca 2013 o ureditvi trajnostne rabe pesticidov v regiji Flamski za nekmetijske in vrtnarske dejavnosti ter o oblikovanju flamskega akcijskega načrta za trajnostno rabo pesticidov) z dne 14. julija 2017 (*Belgisch Staatsblad* z dne 18. julija 2017, str. 73320, v nadaljevanju: odlok z dne 14. julija 2017) je navedeno:

„[...]

Ker znanstvene raziskave ne dajejo dokončnega odgovora na vprašanje, ali ima uporaba pesticidov, ki vsebujejo glifosat, škodljive učinke tako na javno zdravje kot na okolje; ker zainteresirana podjetja vplivajo na raziskave o rakotvornih ali strupenih učinkih uporabe pesticidov, ki vsebujejo glifosat; ker je treba zato na podlagi previdnostnega načela na zemljiščih v zasebni rabi uporabnikom, ki nimajo dovoljenja za uporabo fitofarmaceutskih sredstev, nemudoma prepovedati uporabo pesticidov, ki vsebujejo glifosat; ker je bilo ugotovljeno, da ni pravne podlage za tako prepoved; ker je Vlaams Parlament (flamski parlament) 28. junija 2017 nujno odobril osnutek odloka z različnimi določbami na področju okolja, narave in kmetijstva, da bi izrecno določil pravno podlago za to prepoved; ker je flamska vlada 30. junija 2017 odobrila in razglasila [decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw (odlok o različnih določbah v zvezi z okoljem, naravo in kmetijstvom)]; ker bo – če se ne ukrepa nujno – taka prepoved morda začela veljati šele po tem, ko so zadevni uporabniki na zadevnih zemljiščih že uporabili pesticide, ki vsebujejo glifosat;

[...]

Ker ni znanstvenega konsenza o učinkih glifosata in herbicidov na osnovi glifosata na zdravje ljudi, na okolje in naravo, je treba upoštevati previdnostno načelo;

[...]“

- 9 S členom 2 odloka z dne 14. julija 2017 je bil v odlok z dne 15. marca 2013 vstavljen člen 3/1, ki določa:

„Poglavje 4/1 se uporablja za območja, ki jih uporabljajo posamezniki.“

- 10 To poglavje 4/1, naslovljeno „Uporaba pesticidov, ki vsebujejo glifosat“, je bilo k odloku z dne 15. marca 2013 dodano s členom 5 odloka z dne 14. julija 2017. Navedeno poglavje vsebuje le člen 8/1, ki določa:

„Samo poklicni uporabniki, ki imajo dovoljenje za uporabo fitofarmaceutskih sredstev P1, P2 ali P3, lahko uporabljajo pesticide na osnovi glifosata.“

V smislu prvega pododstavka je poklicni uporabnik vsak, kdor v kmetijskem ali drugem sektorju uporablja proizvode v okviru svojih poklicnih dejavnosti, vključno z osebami, ki upravljajo naprave za nanašanje, tehniki, delodajalci in samozaposlenimi delavci.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 11 Družba Belplant je pri Raad van State (državni svet, Belgija), ki je predložitveno sodišče, vložila tožbo za razglasitev ničnosti odloka z dne 14. julija 2017.
- 12 Navedeno sodišče navaja, da družba Belplant v utemeljitev tožbe navaja med drugim tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev člena 5(1) Direktive 2015/1535 v povezavi z načelom lojalnosti iz člena 4(3) PDEU.
- 13 Navedeno sodišče navaja, da družba Belplant s tem tožbenim razlogom trdi, da bi moral biti odlok z dne 14. julija 2017 v skladu s členom 5(1) te direktive sporočen Komisiji, saj določa, da uporabniki, ki nimajo dovoljenja, ki ga izda pristojni regionalni organ in ki se imenuje „dovoljenje za uporabo fitofarmaceutskih sredstev“, na zemljiščih v zasebni rabi ne smejo uporabljati pesticidov, ki vsebujejo glifosat.
- 14 Po mnenju družbe Belplant namreč ta prepoved pomeni tehnični predpis, natančneje „druge zahteve“, v smislu člena 1(1)(d) in (f) Direktive 2015/1535. Za tak predpis naj bi veljala obveznost predhodne sporočitve Komisiji, določena v členu 5(1) te direktive, tako da naj bi bila – ker flamska vlada te obveznosti ni izpolnila – določba odloka z dne 14. julija 2017, ki vsebuje zadevni tehnični predpis, neveljavna in naj se zato ne bi uporabljala.
- 15 Predložitveno sodišče v zvezi s tem poudarja, da se pesticid, ki vsebuje glifosat, ne razlikuje glede na to, ali ga uporablja običajni uporabnik ali poklicni uporabnik, ki ima dovoljenje za uporabo fitofarmaceutskih sredstev. Zato meni, da se z ukrepom, uvedenim z odlokom z dne 14. julija 2017, uporabnikom, ki nimajo dovoljenja za uporabo fitofarmaceutskih sredstev, prepoveduje uporaba pesticidov, ki vsebujejo glifosat, na zemljiščih v zasebni rabi.
- 16 Navedeno sodišče se zato sprašuje, ali bi bilo treba ta ukrep dejansko sporočiti Komisiji kot tehnični predpis, kot zatrjuje družba Belplant.
- 17 V teh okoliščinah je Raad van State (državni svet) prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil to vprašanje:

„Ali je treba člen 5(1) Direktive [2015/1535] razlagati tako, da se za prepoved uporabe pesticidov, ki vsebujejo glifosat, za uporabnike, ki nimajo dovoljenja za uporabo fitofarmaceutskih sredstev, na zemljiščih v zasebni rabi šteje, da se nanaša na tehnični predpis, ki ga je v skladu s tem členom treba sporočiti Komisiji?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 18 Predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 1(1) Direktive 2015/1535 v povezavi s členom 5 te direktive razlagati tako, da nacionalna ureditev, ki osebam, ki nimajo nacionalnega dovoljenja za strokovnjake, prepoveduje, da na zemljiščih v zasebni rabi uporabljajo pesticide, ki vsebujejo glifosat, pomeni „tehnični predpis“ v smislu prve od teh določb, ki ga je treba na podlagi druge določbe sporočiti Komisiji.
- 19 Najprej, glede trditve, ki jo je regija Flamska navedla v pisnem stališču, v skladu s katero ukrep, uveden z odlokom z dne 14. julija 2017, ne spada na področje uporabe Direktive 2015/1535, ker ta odlok ureja dejavnosti gospodarskih subjektov, in ne značilnosti proizvoda, je treba opozoriti,

da je res, da nacionalne določbe, ki zgolj določajo pogoje za ustanovitev podjetij ali opravljanje storitev s strani podjetij, kot so določbe, na podlagi katerih je opravljanje poklicne dejavnosti odvisno od predhodnega dovoljenja, ne pomenijo „tehničnih predpisov“ v smislu člena 1(1) Direktive 2015/1535 (glej v tem smislu sodbo z dne 13. oktobra 2016, M. in S., C-303/15, EU:C:2016:771, točka 30 in navedena sodna praksa).

- 20 Vendar se ukrep, uveden z odlokom z dne 14. julija 2017, ne sme preučiti glede na obveznost biti imetnik dovoljenja poklicnih uporabnikov za uporabo fitofarmaceutskih sredstev, temveč glede na prepoved uporabe pesticidov, ki vsebujejo glifosat, na zemljiščih v zasebni rabi, ki jo ta odlok določa za uporabnike, ki takega dovoljenja nimajo.
- 21 Taka prepoved, določena z nacionalno ureditvijo, pa lahko spada na področje uporabe Direktive 2015/1535.
- 22 Člen 1(1)(f) Direktive 2015/1535 razlikuje med štirimi kategorijami ukrepov, ki jih je mogoče šteti za „tehnične predpise“ v smislu te direktive, in sicer so to, prvič, „tehnične specifikacije“, drugič, „druge zahteve“, tretjič, „pravila o storitvah“ ter, četrtič, „zakoni, predpisi ali upravne določbe držav članic, ki prepovedujejo izdelavo, uvoz, trženje ali uporabo proizvoda“. Prve tri kategorije ukrepov so opredeljene v točkah (c), (d) oziroma (e) tega člena 1(1).
- 23 Za odgovor na postavljeno vprašanje je treba preučiti, ali prepoved – ki je določena z nacionalno ureditvijo, kot je odlok z dne 14. julija 2017 – osebam, ki nimajo nacionalnega dovoljenja za strokovnjake, in sicer je to v obravnavani zadevi dovoljenje za uporabo fitofarmaceutskih sredstev, da uporabljajo pesticide, ki vsebujejo glifosat, na zemljiščih v zasebni rabi, spada v eno od teh štirih kategorij tehničnih predpisov.
- 24 Na prvem mestu, treba je pojasniti, da se mora za to, da nacionalni ukrep spada v prvo kategorijo tehničnih predpisov iz člena 1(1)(c) Direktive 2015/1535, to je pod pojem „tehnična specifikacija“, ta ukrep nujno nanašati na proizvod ali na njegovo embalažo in zato določati eno od značilnosti, ki se zahtevajo za proizvod (sodba z dne 8. oktobra 2020, Admiral Sportwetten in drugi, C-711/19, EU:C:2020:812, točka 26 in navedena sodna praksa).
- 25 V obravnavani zadevi pa ni sporno, da se ukrep, uveden z odlokom z dne 14. julija 2017, ne nanaša na pesticide, ki vsebujejo glifosat, ali na njihovo embalažo, tako da ta ukrep ne določa ene od zahtevanih značilnosti teh proizvodov.
- 26 Zato navedeni ukrep ni tehnični predpis v obliki „tehnične specifikacije“ v smislu člena 1(1)(c) Direktive 2015/1535.
- 27 Na drugem mestu, v zvezi s kategorijo tehničnih predpisov, ki jo sestavljajo „predpisi o storitvah“, zadostuje ugotoviti, da ukrep, uveden z odlokom z dne 14. julija 2017, ne more spadati v to kategorijo, saj iz opredelitev iz člena 1(1)(b) in (e) Direktive 2015/1535 izhaja, da pojem „predpis o storitvah“ označuje zahtevo v zvezi s storitvami informacijske družbe, to je storitvami, ki se opravljajo na daljavo, elektronsko in na posamezno zahtevo prejemnika.
- 28 Ta ukrep pa se ne nanaša na take storitve informacijske družbe, ampak na specifične proizvode in njihovo uporabo.

- 29 Na tretjem mestu, treba je preveriti, ali ukrep, uveden z odlokom z dne 14. julija 2017, lahko spada v kategorijo tehničnih predpisov, ki jo sestavljajo „zakoni, predpisi ali upravne določbe držav članic, ki prepovedujejo izdelavo, uvoz, trženje ali uporabo proizvoda“, v smislu člena 1(1)(f) Direktive 2015/1535.
- 30 V zvezi s tem je treba navesti, prvič, da ni sporno, da ukrep, uveden z odlokom z dne 14. julija 2017, ne prepoveduje izdelave, uvoza ali trženja pesticidov, ki vsebujejo glifosat.
- 31 Drugič, v zvezi s prepovedmi uporabe je treba spomniti, da je Sodišče že razsodilo, da te prepovedi zajemajo ukrepe, katerih obseg očitno presega omejitve na nekatere mogoče uporabe zadevnega proizvoda in ki torej niso omejeni samo na omejevanje uporabe tega proizvoda (sodba z dne 8. oktobra 2020, Admiral Sportwetten in drugi, C-711/19, EU:C:2020:812, točka 36 in navedena sodna praksa).
- 32 Ta kategorija tehničnih predpisov se namreč natančneje nanaša na nacionalne ukrepe, ki dopuščajo le obrobno uporabo, ki jo je mogoče razumno pričakovati za zadevni proizvod (sodba z dne 28. maja 2020, ECO-WIND Construction, C-727/17, EU:C:2020:393, točka 46 in navedena sodna praksa).
- 33 Iz tega izhaja – kot v pisnem stališču poudarja regija Flamska – da lahko samo skoraj popolna prepoved normalne uporabe proizvoda spada v navedeno kategorijo, kar izključuje zgolj določitev pogojev ali omejitev njegove uporabe, kot je v obravnavani zadevi prepoved zasebnim uporabnikom, in sicer ne da kupijo pesticide, ki vsebujejo glifosat, temveč da sami uporabljajo take proizvode, zaradi česar morajo ti uporabniki za to uporabiti storitve strokovnjakov, ki imajo dovoljenje za uporabo fitofarmaceutskih sredstev.
- 34 Zato ukrep, uveden z odlokom z dne 14. julija 2017, ne more spadati v kategorijo „zakoni, predpisi ali upravne določbe držav članic, ki prepovedujejo izdelavo, uvoz, trženje ali uporabo proizvoda“, v smislu člena 1(1)(f) Direktive 2015/1535.
- 35 Na četrtem in zadnjem mestu, v zvezi s kategorijo tehničnih predpisov, ki jo sestavljajo „druge zahteve“ in je opredeljena v členu 1(1)(d) Direktive 2015/1535, je treba navesti, da ta pojem zajema zahtevo, ki ni tehnična specifikacija ter se nanaša na proizvod zaradi varovanja zlasti potrošnikov ali okolja in ki vpliva na življenjski cikel proizvoda, potem ko je bil dan na trg, kot so pogoji uporabe, recikliranja, vnovične uporabe ali odlaganja, kadar lahko takšni pogoji znatno vplivajo na sestavo ali naravo proizvoda ali na njegovo trženje.
- 36 V obravnavani zadevi iz preambule odloka z dne 14. julija 2017, najprej, izhaja, da je prepoved, ki jo ta odlok določa, naložena zaradi varovanja zdravja ljudi in okolja.
- 37 Dalje, navesti je treba, da se ta prepoved nanaša na življenjski cikel pesticidov, ki vsebujejo glifosat, potem ko so bili dani na trg, z določitvijo pogoja, ki je z uporabo teh proizvodov povezan tako, da jih lahko na zemljiščih v zasebni rabi uporabljajo samo strokovnjaki, ki imajo dovoljenje za uporabo fitofarmaceutskih sredstev.
- 38 Nazadnje, treba je ugotoviti, da lahko tak ukrep prepovedi vpliva na trženje zadevnih proizvodov.
- 39 Ta ukrep namreč vodi do izginotja ene kategorije potencialnih kupcev pesticidov, ki vsebujejo glifosat, in sicer posameznikov, ki želijo take pesticide uporabljati sami, brez uporabe storitev strokovnjakov, ki imajo zahtevano dovoljenje za uporabo fitofarmaceutskih sredstev. Taka

omejitev možnosti uporabe pesticidov, ki vsebujejo glifosat, torej vpliva na njihovo trženje (glej po analogiji sodbo z dne 13. oktobra 2016, M. in S., C-303/15, EU:C:2016:771, točka 26 in navedena sodna praksa).

- 40 Vendar – kot v pisnem stališču navaja Komisija – da bi bilo mogoče ukrep, uveden z odlokom z dne 14. julija 2017, opredeliti kot „tehnični predpis“, ki spada v kategorijo „druge zahteve“ v smislu člena 1(1)(d) in (f) Direktive 2015/1535, mora ta ukrep „znatno“ vplivati na trženje pesticidov, ki vsebujejo glifosat.
- 41 Predložitveno sodišče mora preveriti, ali je v obravnavani zadevi res tako.
- 42 Predložitveno sodišče bo pri tej presoji lahko upoštevalo med drugim celotni obseg prodaje pesticidov, ki vsebujejo glifosat, na ozemlju regije Flamske, in spremembo nakupovalnih navad vsake skupine kupcev na podlagi pogostosti njihovih nakupov in količine kupljenega proizvoda ter spremembe kraja nakupa in distribucijskih kanalov. V tem okviru bo lahko navedeno sodišče upoštevalo, na eni strani, v kolikšni meri povpraševanje poklicnih uporabnikov nadomesti povpraševanje posameznikov, ki uporabljajo storitve prvonavedenih, na drugi strani pa, v kolikšni meri odslej posamezni uporabniki nabavljajo pesticide brez glifosata namesto pesticidov, ki to snov vsebujejo.
- 43 Če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da ukrep, uveden z odlokom z dne 14. julija 2017, znatno vpliva na trženje zadevnih proizvodov, bi iz tega izhajalo, da je morala flamska vlada pred sprejetjem tega odloka izpolniti obveznost sporočitve iz člena 5(1) Direktive 2015/1535.
- 44 Dodati je treba, da člen 5(1), četrti pododstavek, te direktive določa, da kadar je namen osnutka tehničnega predpisa zlasti omejiti trženje ali uporabo kemijske snovi, priprava ali proizvoda zaradi javnega zdravja oziroma varstva potrošnikov ali okolja, države članice posredujejo tudi povzetek vseh ustreznih podatkov o tej snovi, pripravku ali izdelku ter o znanih in razpoložljivih nadomestkih ali sklicevanja nanje, kadar so takšne informacije na voljo, ter sporočijo pričakovane učinke ukrepa na javno zdravje ter varstvo potrošnikov in okolja, skupaj z analizo nevarnosti, opravljeno, kadar je to primerno, v skladu z načeli iz relevantnega dela oddelka II.3 Priloge XV k Uredbi št. 1907/2006.
- 45 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 1(1) Direktive 2015/1535 v povezavi s členom 5 te direktive razlagati tako, da nacionalna ureditev, ki osebam, ki nimajo nacionalnega dovoljenja za strokovnjake, prepoveduje, da na zemljiščih v zasebni rabi uporabljajo pesticide, ki vsebujejo glifosat, lahko pomeni „tehnični predpis“ v smislu člena 1(1)(d) in (f) te direktive, ki ga je treba v skladu s členom 5 navedene direktive sporočiti Komisiji, če lahko uporaba te nacionalne ureditve znatno vpliva na trženje zadevnih proizvodov, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Stroški

- 46 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

Člen 1(1) Direktive (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe v povezavi s členom 5 te direktive

je treba razlagati tako, da

nacionalna ureditev, ki osebam, ki nimajo nacionalnega dovoljenja za strokovnjake, prepoveduje, da na zemljiščih v zasebni rabi uporabljajo pesticide, ki vsebujejo glifosat, lahko pomeni „tehnični predpis“ v smislu člena 1(1)(d) in (f) te direktive, ki ga je treba v skladu s členom 5 navedene direktive sporočiti Evropski komisiji, če lahko uporaba te nacionalne ureditve znatno vpliva na trženje zadevnih proizvodov, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Podpisi